యూనిట్-III

8.పట్టణ సమస్యలు

చదవండి - ఆలోచించండి - మాట్లాడండి

సీ॥ అందాలు ఎన్నున్న, అసలైన స్వచ్ఛత
నాస్తియై నలుగును, నగరవాసి
రణగొణ ధ్వనితోడ, రగిలెడి సెగతోడ
పొగులుచుండెడివాడు, నగరవాసి
పద్మవ్యూహమువంటి, వాహన శ్రేణితో
నష్టపోయెడి వాడు, నగరవాసి
ఆకాశమును తాకు, అధికమౌ ధరలతో
అగచాట్ల పాలౌను, నగరవాసి
గీ॥ ఇరుకిరుకుగా గదులు, యరకొర వసతులు
అదుపులేకుండ పెరిగెడి, అధిక జనము
కలుషిత మవుతున్న జలము, గాలి కలిగి
నలిగి పోయెడి వాడెగా, నగర వాసి.

© SCERT not to be republished

ప్రశ్నలు:

1. పై పద్యంలో ఎవరిని గురించి/ దేన్ని గురించి ఉంది?
2. నగరవాసి పరిస్థితి ఎలా ఉంటుంది?
3. నగరవాసి ఇంకా ఏ ఏ సమస్యలు ఎదుర్కొంటాడు?

ఉద్దేశం: సువిశాలమైన భారతదేశంలో గల ముఖ్య పట్టణాలు, మహా నగరాలు రోజు రోజుకూ విస్తరిస్తున్నాయి. విస్తరిస్తున్న నగరాలకు కారణం పెరుగుతున్న జనాభా. జనాభా పెరగడంవల్ల రకరకాల సమస్యలు ఏర్పడి అందర్నీ బాధిస్తున్నాయి. ఆ సమస్యలేమిటో, వాటివల్ల జరిగే నష్టాలేమిటో తెలుపటమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
2. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాల గురించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
3. తెలియని పదాల అర్థాలను పుస్తకం చివరన ఉన్న 'పదాలు - అర్థాలు' పట్టిక చూసి తెలుసుకోండి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ

ఎండాకాలం వచ్చేసింది. వార్షిక పరీక్షలు ముగిశాయి. వేసవి సెలవులను ఆనందంగా గడుపుదామని, పట్నానికి వెళ్ళడానికి నిశ్చయించుకొని, తమను తీసుకువెళ్ళడానికి నగరంలో నివసిస్తున్న మామయ్యకు ఉత్తరం రాశారు కీర్తి, కిరణ్‌లు. వాళ్ళను తీసుకువెళ్ళడానికి రామాపురానికి వచ్చిన వాళ్ళ మామయ్య అరుణ్ కీర్తి, కిరణ్‌ల తల్లిదండ్రులతో మాట్లాడి, వారిని తనతో పాటు పట్నానికి తీసుకొని బస్సులో బయల్దేరుతాడు. బస్సు నగరం చేరుకుంది. హఠాత్తుగా బస్సు ఆగింది .... ఇక చదవండి ....)

కిరణ్ : మామయ్యా ! బస్సు ఎందుకాగింది?

అరుణ్ : (బయటకు తొంగిచూసి) ఏం లేదు కిరణ్, మనం పట్నానికి దగ్గరగా వచ్చేశాం. ట్రాఫిక్ సమస్యతో మనం ఎక్కి వచ్చిన బస్సు ఆగింది.

కిరణ్ : మామయ్యా ట్రాఫిక్ సమస్య అంటే !

అరుణ్ : నగరాల్లో ప్రతిరోజూ ప్రయాణించే వేలాది వాహనాలు రకరకాల కారణాలవల్ల రోడ్లపై ఆగిపోతూంటాయి. అందువల్ల వెనక వచ్చే వాహనాలుకూడా ఇలా ఆగుతుంటాయి. ఈ ఆగడం ఒక్కోసారి గంటల తరబడి కూడా ఉంటుంది. ఈ ట్రాఫిక్ ఎప్పుడు క్లియర్ అవుతుందో అని వాహనదారులు 'కళ్ళు కాయలు కాచేలా' ఎదురు చూస్తూంటారు. అప్పుడు వాళ్ళు పద్మవ్యూహంలో చిక్కినట్లు ఎటూ పోలేకపోతుంటారు.

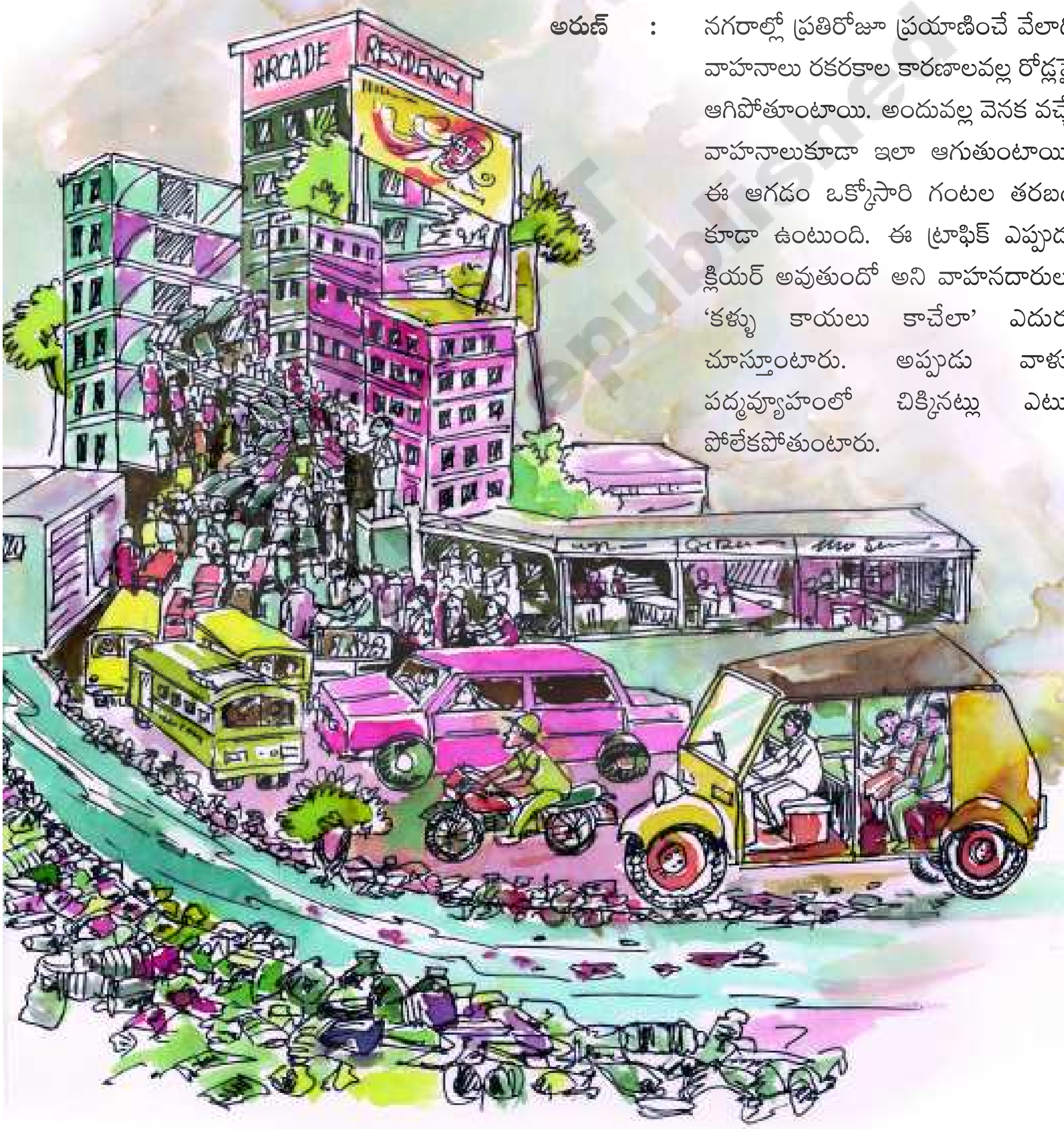

కీర్తి : అమ్మో! గంటల తరబడి ఆగాలా! రాత్రీపగలూ ఇంతేనా? ఇలా ఐతే పాఠశాలకు, కార్యాలయాలకు వెళ్ళేవారికి ఇబ్బందులు రావా?

అరుణ్ : ఎందుకు రావు? తప్పకుండా వస్తాయి. మహానగరాల్లో ప్రతి నిత్యం జరుగుతున్నది ఇదే. మేము ఈ కష్టాలను ప్రతిరోజూ ఎదుర్కొంటున్నాం.

కిరణ్ : అయితే మామయ్యా ! ఈ ట్రాఫిక్ కష్టాలను తొలగించడానికి ఎవరైనా ప్రయత్నిస్తారా? ఎటువంటి ప్రయత్నం జరుగుతుంది?

అరుణ్ : బాగా అడిగావు కిరణ్. అయితే ప్రభుత్వం ఈ సమస్య నివారణకై ప్రధాన రహదారి కూడళ్ళ వద్ద ఫ్లై ఓవర్ బ్రిడ్జి (వంతెన)లను నిర్మిస్తూంది. అయినా రోజు రోజుకూ తామరతంపరగా పెరుగుతున్న జనాభా కారణంగా అవి కూడా సరిపోవడంలేదు.

(ఇంతలో ట్రాఫిక్ క్లియర్ అవుతుంది. వీళ్ళెక్కివస్తున్న బస్సు బయల్దేరి గమ్యం చేరుతుంది.)

అరుణ్ : కీర్తి! కిరణ్! మీ బ్యాగులను తీసుకొని జాగ్రత్తగా బస్సు దిగండి.

(కీర్తి, కిరణ్, అరుణ్ బస్సుదిగి, ఆటో మాట్లాడుకొని తమ ఇంటికి వెళ్తూంటారు. ఆటో బయల్దేరి కొద్ది దూరం వెళ్ళిన తర్వాత, నెమ్మదిగా వెళ్ళి ఒక చోట ఆగిపోతుంది.)

అరుణ్ : ఏమైంది? ఆటో ఎందుకాపావు?

ఆటో డ్రైవర్ : ఏం లేదు సార్, రెండు గంటల క్రితం ఇక్కడ భారీవర్షం కురిసింది. దాంతో రోడ్లన్నీ 'జామ్' అయినాయి. అందుకే ముందున్న వాహనాలు ఆగాయి. నేనూ ఆటో ఆపవలసి వచ్చింది.

కీర్తి : అరుణ్ మామయ్యా! ఈ 'జామ్' అంటే ఏమిటి?

అరుణ్ : ఏంలేదమ్మా! పట్నాల్లో కురిసిన భారీవర్షానికి చేరిన వరదనీరు పోయే సౌకర్యం సరిగ్గా లేక రోడ్లపై నిల్చి వాహనదారులకు రోడ్డు సరిగా కన్పించక మెల్లగా నడుపుతారు. నీళ్ళు మరీ ఎక్కువగా ఉంటే ఒక్కోసారి వాహనాలను ఆపేస్తుంటారు. వెనుక వాహనాలు కూడా తప్పకుండా ఆపాల్సిందే. అపుడా వరుస 'కొండవీటి చేంతాడు'లా పొడుగ్గా ఉంటుంది. ఇలా ఆగిపోవడమే 'ట్రాఫిక్ జామ్'

(కొంతసేపటికి రోడ్లపై నిల్చిన నీరు తగ్గి ఆటో బయల్దేరి, వాళ్ళు ఇంటికి చేరుకుంటారు. అత్తయ్య మాధవి (అరుణ్ భార్య) ఎదురుగా వచ్చి)

మాధవి : రండి రండి ఏం కీర్తీ, ఏరా కిరణ్ బాగున్నారా? ఇంత ఆలస్యమైందేం? ఊళ్ళో మీ అమ్మానాన్నా అందరూ బాగున్నారా?

కీర్తి : ఊళ్ళో అందరూ బాగున్నారత్తయ్యా! ఊరి నుండి మేమెప్పుడో బయల్దేరాం. పట్నానికి అప్పుడే చేరుకున్నాం. కాని ఇక్కడే ట్రాఫిక్ జామ్‌వల్ల, చెరువుల్లాగా మారిన రోడ్లవల్ల ఆలస్యమైంది. ఈ పట్నంలో ఇదొక్కటేనా సమస్యా? మరేమైనా ఉన్నాయా?

మాధవి : ఎందు కడుగాతావమ్మా కీర్తీ ! నగరంలో ప్రస్తుతం అడుగడునా సమస్యలే. మధ్యతరగతి ప్రజలకు, పేదవారికి చాలా సమస్యలున్నాయి.

అరుణ్ : అవన్నీ తర్వాత మాట్లాడుకుందాం, కాని ముందు మీరు స్నానాలు చేయండి కీర్తీ, కిరణ్! నీవు త్వరగా వంట చెయ్యి మాధవీ!

© SCERT not to be republished

మాధవి	:	అలాగేనండీ, అరగంటలో వంట చేసేస్తాను.
		(వంట పూర్తౌతుంది. అందరూ భోజనాలు చేసి విశ్రమిస్తారు. మరుసటిరోజు సాయంత్రం 4 గం॥లు...)
అరుణ్	:	కీర్తి! కిరణ్! బయల్దేరండి నేను మీకు పట్నమంతా తిప్పి చూపిస్తాను. (వాళ్ళంతా బయల్దేరి రోడ్డు మీదకి రాగానే)
కీర్తి	:	మామయ్యా! ఏమిటీ ఈ చెడువాసన! ఈ చెత్తా చెదారం అంతా రోడ్డుపైన ఎక్కడిది? జనం ఆరోగ్యం పాడైపోదా?
అరుణ్	:	ఓ అదా! పట్నంలో నివసించే ప్రతి ఇంటిలోని వాళ్ళు చెత్తను కుండిలో పడేయకుండా ఎక్కడంటే అక్కడ వేయడం వల్ల కుళ్ళిన, పాడైన కూరగాయలు అన్నం పారవేయడంవల్ల చెత్తకుండీలు అన్నీ నిండినా వాటి పక్కనే పారేయడంవల్ల ఇలా దుర్వాసన, చెత్త అందర్నీ బాధిస్తాయి.

కిరణ్ : మామయ్యా; ఈ సమస్యకు పరిష్కారం లేదా?

అరుణ్ : ఎందుకులేదు ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొని ప్రతి వీధిలో చెత్తను ప్రతి నిత్యం శుభ్రం చేయడం డ్రైనేజీ వ్యవస్థను సక్రమంగా నిర్వహించడం వల్లా ఈ సమస్య నివారణ అవుతుంది. ప్రజలకు స్వచ్ఛమైన వాతావరణం ఏర్పడి వాళ్ళు హాయిగా ఊపిరిపీల్చుకుంటారు. ప్రజలు కూడా అందుకు సహకరించాలి.

కీర్తి : మామయ్యా, చూస్తుంటే నగరంలో సమస్యలు ఎక్కువే ....!

అరుణ్ : అంతే కాదమ్మా! తాగునీటి సమస్యలు, కాలుష్యం, ధర్నాలు, బంద్‌లు మొదలైనవి. అయినా, నగరంలో జీవిస్తున్న వాళ్ళకివి తప్పవుగా.

కిరణ్ : అయితే మామయ్యా! ఇన్ని సమస్యలతో ఈ పట్నాలలో ఇంతమంది ఎందుకు జీవిస్తున్నారు? వాళ్ళు కూడా మాలాగ పల్లెటూళ్లలో ఉండొచ్చుగా! అలా ఉంటే ఇన్ని కష్టాలుండవుగా!

అరుణ్ : నీవన్నది నిజమే కిరణ్, కాని రకరకాల కారణాలవల్ల నగరాల జనాభా పెరిగిపోతున్నది. జనాభా పెరగడం వల్ల ఇటువంటి సమస్యలు తలెత్తుతాయి.

కీర్తి : రకరకాల కారణాలా? అవేంటి మామయ్యా!

అరుణ్ : ప్రస్తుతం దేశంలో పెరిగిపోతున్న కాలుష్యంవల్ల, సకాలంలో వర్షాలు కురియడంలేదు. వర్షాలు లేక, పంటలు పండక పల్లెటూరి జనమంతా పట్నాలకు ఉపాధికై వలస వస్తున్నారు. వారంతా నగర శివార్లలో గుడిసెలు ఏర్పాటు చేసుకొని, కాయకష్టం చేసుకొని జీవితాన్ని గడిపేస్తుంటారు. క్రమంగా వారి నివాసాలు సరైన సౌకర్యాలు లేని 'మురికి వాడలుగా' మారతాయి.

కిరణ్ : ఇంకా ఏకారణం చేత జనాభా పెరుగుతుందో చెప్పు మామయ్యా!

అరుణ్ : నగరాలకు ఉపాధికై వచ్చే సామాన్యజనమే కాదు. చదువు కొరకు వచ్చే విద్యార్థులు ఉద్యోగాల కొరకు వచ్చే నిరుద్యోగులు, వారికుటుంబాలు, వైద్యం కొరకు వచ్చే రోగులు వారి సహాయకులు, ఇక్కడి నుండి దేశ విదేశాలకు వెళ్ళడానికివచ్చే ప్రయాణీకుల వల్ల నగరాల జనాభా పెరుగుతుంది. కాలుష్యమూ పెరుగుతుంది.

కిరణ్ : కాలుష్యమా! కాలుష్య మంటే ఏంటి? అది ఎన్ని రకాలుగా ఉంటుంది?

అరుణ్ : కాలుష్యమంటే స్వచ్ఛంగా ప్రకృతి సిద్ధంగా ఉన్న విషయాలు మలినమై పోవడం. ఈ కాలుష్యం వల్ల చాలా నష్టాలున్నాయి. ఈ కాలుష్యం శబ్ద, వాయు, జల, భూకాలుష్యాలని రకరకాలుగా ఉంటుంది.

కీర్తి : కాలుష్యాలు నష్టాలను కల్గిస్తాయా? ఆ నష్టాలను నివారించాలనుంది.

అరుణ్ : కీర్తీ, కిరణ్ జాగ్రత్తగా వినండి. ఇందులో మీకు చాలా విషయాలు తెలిసినవే.

1) వాహనాలు హారన్‌లను ఎక్కువ శబ్దంతో మోగించడంవల్ల, లౌడ్‌స్పీకర్‌లలో ఎక్కువ శబ్దాలను విన్పించడం వల్ల, టపాకాయలు కాల్చడంవల్ల, ఫ్యాక్టరీలు, యంత్రాలు, జనరేటర్‌లు, విమాన ప్రయాణాల వల్ల శబ్ద కాలుష్యం ఏర్పడుతుంది.

2) వ్యర్థ రసాయనాలను, ఫ్యాక్టరీలనుండి వెలువరించడం వల్ల, జల ప్రవాహాలు, నదులు, కాలువల్లో వ్యర్థాలను కలపడం వల్ల నీటి కాలుష్యం ఏర్పడుతుంది.

3) అడవులను నరికి ఉపయోగించడం, పంటలపై రసాయన ఎరువులను ఉపయోగించడం, పురుగు మందులు చల్లడంవల్ల, వ్యర్థాలను సందర్శనస్థలాల్లో, సముద్రతీరాల్లో వదలి వేయడంవల్ల భూకాలుష్యం ఏర్పడుతుంది.

© SCERT not to be republished

4) పొగ, దుమ్ము ధూళివల్ల, సూర్యకాంతి వేడివల్ల, కరుగుతున్న ఓజోన్‌పొరవల్ల, బొగ్గును మండించడం వల్ల, యుద్ధాలలో బాంబులనుపయోగించడంవల్ల వాయు కాలుష్యం ఏర్పడుతుంది. వీటన్నిటివల్ల పర్యావరణం కలుషితమై, మానసిక ఆందోళనలు,శ్వాసకోశ వ్యాధులు, చర్మరోగాల వంటి అనారోగ్యాలే కాక సకాలంలో వర్షాలు రాక కరువు ఏర్పడడం వంటి సమస్యలేర్పడతాయి.

కిరణ్ : అయితే మామయ్యా! పర్యావరణాన్ని కాపాడడానికి మనమేం చేయాలి?

అరుణ్ : విశ్వమానవ శ్రేయస్సుకై పర్యావరణాన్ని కాపాడడానికి మనం కొన్ని పనులు చేయాలి. అవేంటంటే

1. చెట్లను నాటి, వాటిని సంరక్షించి, పెంచి పెద్ద చేయాలి. అలా చేస్తే అవి మనకు తోడునీడలుగా నిలుస్తాయి.
2. నీటిని పొదుపుగా వాడాలి.
3. కాగితాల రీసైక్లింగ్ ద్వారా చెట్లను నరికివేతనుండి కాపాడాలి.
4. వర్షపునీటిని భూమిలో ఇంకేట్లుగా చేసి భూగర్భ జలమట్టాలను పెంచాలి.
5. స్వంత వాహనాల వాడకం తగ్గించి ప్రజారవాణా సంస్థలలో (బస్సులు, రైళ్ళు, ఆటోలు మొ॥వి) ఉపయోగించి ప్రయాణించాలి.
6. వాహనాలలో స్వచ్ఛమైన, కాలుష్యరహిత ఇంధనాలనే వాడాలి. వాహనాలను క్రమంతప్పకుండా పొల్యూషన్ చెకప్ (కాలుష్య రహిత వాహనం) చేయించాలి.
7. ఇంటిలో వెలువడే చెత్తను వేరువేరుగా చేసి ఉపయోగకరమైనవాటితో ఎరువులను తయారు చేయాలి.
8. చెట్ల ఆకులను కాల్చకుండా భూమిలో కలిసేటట్లు చేయడం ద్వారా భూమికి ఎరువును, బలాన్ని కల్గించాలి.
9. చెత్తను ఎక్కడంటే అక్కడ పడేయకుండా చెత్తకుండీలలోనే వేయాలి.
10. ప్లాస్టిక్ కవర్లు, బ్యాగ్‌ల స్థానంలో బట్టతో లేదా కాగితాలతో తయారైన సంచులనే వాడాలి. ఎలక్ట్రానిక్ వస్తువులు పనికి రాక పోయినచో సరైన రీతిలోనే ధ్వంసం చేయాలి.

కీర్తి : తాగునీటి సమస్యలన్నావుగా మామయ్యా! అవి ఎలా ఉంటాయి?

అరుణ్ : పెరుగుతున్న నగరాల జనాభా కవసరమైన తాగు నీటిని జీవనదులు, ఉపనదులు, జలాశయాల ద్వారా నగరాలకు ప్రభుత్వం అందిస్తున్నా సరిపోవడంలేదు. పైపులద్వారా ఈ సరఫరా జరగడం వల్ల అక్కడక్కడ అప్పుడప్పుడు కలుషితమయ్యే ప్రమాదం లేకపోలేదు. అయితే ఆ నీటిని ఫిల్టర్ చేసి, క్లోరినేషన్ చేసి ప్రభుత్వం అందిస్తుంది. జాగ్రత్తగా వాటిని గమనించి వాడుకొని ప్రజలు ఆరోగ్యం కాపాడుకోవచ్చు.

కీర్తి : మరి ధర్నాలు, బంద్‌లవల్ల ఏర్పడే సమస్యలేవి?

అరుణ్ : ధర్నాలు బంద్‌లు కొన్ని ప్రజాసమస్యల సాధనకై కొందరు చేసేవి. వాటివల్ల జనం రద్దీ, ట్రాఫిక్ సమస్య, శబ్దకాలుష్యం ఏర్పడతాయి.

కిరణ్ : అయితే మామయ్యా! పట్నాలకంటే పల్లెటూళ్ళేనయంకదా!

అరుణ్ : ఏ స్థలమైనా పర్యావరణాన్ని పరిరక్షించుకొనే ప్రజలుంటే అందరికీ క్షేమం కలుగుతుంది. ఎక్కడైనా, ఏ సమస్యలైనా, మనం సృష్టించుకున్నవే. వాటిని నివారించడానికి ప్రతి ఒక్కరూ ప్రయత్నించాలి.

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

అ) ఈనాడు నగరాల్లోని ప్రధాన సమస్యల్ని కొన్నింటిని చెప్పండి.

ఆ) పట్టణాల్లోని ప్రధాన రోడ్లపై ఏర్పడే 'ట్రాఫిక్ జామ్' కు కొన్ని కారణాలు తెల్పండి.

ఇ) కింది అంశం గురించి చర్చలో పాల్గొనండి.

"పల్లె గొప్పదా? పట్నం గొప్పదా?"

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

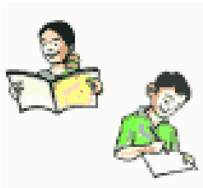

1) కింది పద్యం చదవండి. ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

సీ ॥ మన పరిసరములు, మలినమ్ములగుటకు
కాలుష్యమనునది, కారణమ్ము
ఫ్యాక్టరీల సెగలు, వాహనాల పొగలు
వాయు కాలుష్యమే, చేయగలవు
వ్యర్థ రసాయనాల్, వదులుచుండుట చేత
జలమున కలుషమ్ము, కలియుచుండ
అవసరమే లేని, అతిపెద్ద ధ్వనులతో
శబ్ద కాలుష్యమ్ము, జరుగుచుండు

గీ ॥ నిట్టి కాలుష్యమును మట్టుబెట్టు కొరకు
పచ్చదనమిచ్చు చెట్లను పాదుకొలిపి
పరిసరమ్ముల పరిశుభ్ర, పరచుకొనిన
మించు కాలుష్యమది యంతరించగలదు.

ప్రశ్నలు :- అ) పరిసరాలు మలినమగుటకు కారణమేమి?

ఆ) వాయుకాలుష్యం ఎలా ఏర్పడుతుంది?

ఇ) నీరు కలుషితం ఎందుకు అవుతుంది?

ఈ) శబ్దకాలుష్యానికి కారణం తెల్పండి?

ఉ) చెట్లు ఎలా మేలు చేస్తాయి?

©SCERT not to be republished

2) పాఠం ఆధారంగా కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి

అ) పట్టణాల్లో నేడు కన్పిస్తున్న ప్రధాన సమస్యలను పాఠం ఆధారంగా రాయండి.

ఆ) ట్రాఫిక్ సమస్యలు ఏర్పడుటకు కొన్ని కారణాలు రాయండి.

ఇ) వర్షపు నీరు రోడ్లపై నిల్చి చెరువుల్లా కన్పిస్తే ఏర్పడే ఇబ్బందులు ఎలా ఉంటాయి?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదు వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

అ) ఎక్కడి చెత్త అక్కడే పేరుకు పోవడం వల్ల ఏర్పడే కష్టాలేవి? నష్టాలేవి? గుర్తించి రాయండి.

ఆ) అధిక జనాభా వల్ల భవిష్యత్తులో ఏర్పడే మరిన్ని బాధలేవో రాయండి.

ఇ) వర్షపు నీరు రోడ్లపై నిల్చి చెరువుల్లా కన్పిస్తే ఏర్పడే ఇబ్బందులు ఎలా ఉంటాయి?

2. కింద ప్రశ్నలకు పది వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

అ) పట్టణాలలో జనాభా ఎందువల్ల పెరుగుతుంది? దీన్ని నివారించుటకు చేపట్టే చర్యలేవి?

ఆ) ప్రతి ఒక్కరూ పర్యావరణాన్ని కాపాడకపోతే నష్టం ఏర్పడుతుంది. దీన్ని కాపాడడానికి మీరైతే ఏం చేస్తారు?

IV. పదజాలం

1) కింది పదాలు చదవండి. వీటితో పట్టణాల్లోని ప్రధాన సమస్యల్ని వాక్యాలుగా రాయండి.

ట్రాఫిక్ సమస్యలు, జలమయం, భారీవర్షం, చెత్తకుండీ, నగరశివారు, డ్రైనేజీవ్యవస్థ, జీవనోపాధి, పర్యావరణం, వేలాది నగరాలు.

వాక్యం : మహానగరాల రోడ్లపై రోజూ <u>వేలాది వాహనాలు</u> తిరుగుతాయి.

ఆ) ______________________________

ఇ) ______________________________

ఈ) ______________________________

ఉ) ______________________________

ఊ) ______________________________

ఋ) ______________________________

ౠ) ______________________________

ఎ) ______________________________

ఏ) ______________________________

©SCERT not to be republished

2) మీరు చదివిన పాఠంలో వచ్చిన అన్యభాషాపదాలను గుర్తించి రాయండి. వాటిని వాక్యాలలో ప్రయోగించండి.

ఉదా॥ బస్సు, రోడ్డు, బంద్, ట్రాఫిక్, జామ్ మొదలగునవి.

అ) బస్సు: బస్సులో ప్రయాణం చేసేటప్పుడు తల, చేతులు కిటికీలోంచి బయట పెట్టవద్దు.

ఆ) ____________________

ఇ) ____________________

ఈ) ____________________

ఉ) ____________________

ఊ) ____________________

ఋ) ____________________

3) కింద ఇచ్చిన పట్టణ ప్రధాన సమస్యలను వర్గీకరించి పట్టికలో రాయండి.

జనాభా విస్తరించడం, ట్రాఫిక్ జామ్ అవడం, చెత్తకుండీలు నిండడం, రోడ్లన్నీ జలమయం, తాగునీరు కలుషితం, నివాసాలకు స్థలం లేకపోవడం, జరిమానా విధించడం, టపాకాయలు కాల్చడం, రసాయన వ్యర్థాలు వదలడం, పురుగు మందులు చల్లడం, అడవులను నరికివేయడం, ప్లాస్టిక్ కవర్లు వాడడం, హారన్‌లు పెద్దగా మోగించడం.

జలకాలుష్యం	వాయుకాలుష్యం	భూకాలుష్యం	అధికజనాభా	ట్రాఫిక్ సమస్యలు

4) కింది పదాలనుండి ప్రకృతి, వికృతి పట్టిక తయారు చేయండి. వాక్యాలు రాయండి.

(పట్టణం, రాతిరి, నిచ్చలు, సూర్యుడు, బాస, కథనం, పట్నం, రాత్రి, భాష, సూరీడు, కతనం, నిత్యం)

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ
© SCERT not to be republished

ప్రకృతి	వికృతి
అ) ________	________
ఆ) ________	________
ఇ) ________	________
ఈ) ________	________
ఉ) ________	________

వాక్యాలు రాయండి

అ) ________________________________

ఆ) ________________________________

ఇ) ________________________________

ఈ) ________________________________

ఉ) ________________________________

ఊ) ________________________________

ఋ) ________________________________

ౠ) ________________________________

ఎ) ________________________________

ఏ) ________________________________

V. సృజనాత్మకత

కింది వాటిలో ఒక దానికి సమాధానం రాయండి.

అ) పర్యావరణ పరిరక్షణ - కాలుష్య నివారణకై మీరు పాల్గొనే ర్యాలీకి అవసరమైన, మంచి సందేశం అందించే కొన్ని నినాదాలు రాయండి.

ఆ) మీరు నివసిస్తున్న/ మీకు దగ్గర్లో ఉన్న పట్టణంలో జనం ట్రాఫిక్ రూల్స్ సరిగ్గా పాటించడంలేదు. దీని గురించి ప్రజల్లో అవగాహన కల్పించడానికి ఒక 'కరపత్రం' తయారు చేయండి.

© SCERT not to be republished

VI. ప్రశంస

కింది వాటిలో ఒక దానికి సమాధానం రాయండి.

అ) మీ పాఠశాలలో నేషనల్ గ్రీన్ కోర్ గ్రూపు ఉంది. దీని ద్వారా కాలుష్యాన్ని నివారించడానికి పాఠశాల పక్షాన రకరకాల చర్యలు చేపడుతున్నారు. గ్రీన్ కోర్ గ్రూపును ప్రశంసిస్తూ మీ మిత్రునికి ఒక లేఖ రాయండి.

ఆ) వినాయకచవితి పండగను ఎంతో ఉత్సాహంగా జరుపు కొంటారు. అనేక గ్రామాలు, పట్టణాల్లో 'ప్లాస్టర్ ఆఫ్ ప్యారిస్' తో చేసిన విగ్రహాలను వాడుతున్నారు. దీనికి బదులుగా మట్టి వినాయక విగ్రహాలు వాడాలని, తద్వారా నీటి కాలుష్యాన్ని నివారించడానికి ప్రజలను చైతన్యపరచమని కోరుతూ మట్టి వినాయకుల వాడేవారికి ప్రశంసలందిస్తూ పత్రికాధిపతికి/సంపాదకుడికి లేఖ రాయండి.

VII. భాషాంశాలు

1. కింది వాటిని గమనించండి.

సమాస పదం	విగ్రహవాక్యం
అ) సముద్రతీరం	సముద్రము "యొక్క" తీరం
ఆ) జలప్రవాహం	జలం "యొక్క" ప్రవాహం
ఇ) ప్రభుత్వ స్థలం	ప్రభుత్వం "యొక్క" స్థలం
ఈ) సూర్యకాంతి	సూర్యుని "యొక్క" కాంతి
ఉ) చర్మరోగాలు	చర్మాని "కి" రోగాలు

పై విగ్రహ వాక్యాల్లో " " మధ్య ఉన్నవి విభక్తులేకదా? ఇవి షష్ఠీ విభక్తి ప్రత్యయాలు కదా !

మొదటి సమాస పదంలో 'సముద్రం' మొదటి పదం, 'తీరం' రెండవ పదం. కేవలం 'తీరం' అంటే దేని తీరమో తెలియదు కదా? 'సముద్రం' అన్నప్పుడు అది సముద్రతీరమని తెలుస్తుంది. అందుకే మొదటి (పూర్వ) పదం తర్వాత విభక్తి ప్రత్యయాన్ని వాడుతాం. పూర్వ, పర పదాల మధ్య విభక్తి ప్రత్యయాలను వాడినప్పుడు ఏర్పడే సమాసాలను తత్పురుష సమాసాలని అంటారు. షష్ఠీవిభక్తికి సంబంధించిన ప్రత్యయం కాబట్టి 'షష్ఠీ తత్పురుష సమాసం' అని అంటారు.

పై పదాలన్నీ షష్ఠీ తత్పురుష సమాస పదాలే.

© SCERT not to be republished

2. కిందివాటిని కలపండి, విడదీయండి.

అ) మీరెవరు?	=	________	+	________	________
ఆ) ________	=	పురుష	+	ఉత్తముడు	________
ఇ) వాడుగొట్టె	=	________	+	________	________
ఈ) విద్యాలయం	=	________	+	________	________
ఉ) ________	=	ముత్యము	+	అంత	________

ప్రాజెక్టు పని

1. ట్రాఫిక్ సమస్యలను నివారించే మార్గాలను తెలిపే బొమ్మలను గీయండి, నమూనాను తయారు చేయండి.
2. పర్యావరణ పరిరక్షణలో భాగంగా తక్కువ ఖర్చుతో తయారయ్యే చెత్తకుండీలను తయారు చేయండి.

©SCERT not to be republished

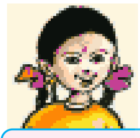

నేనివి చేయగలనా..?

1.	ట్రాఫిక్ సమస్యల గూర్చి మాట్లాడగలను. చర్చల్లో పాల్గొనగలను.	ఔను / కాదు
2.	పాఠ్యాంశాన్ని చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయగలను.	ఔను / కాదు
3.	పర్యావరణ పరిరక్షణకు అవసరమైన నినాదాలు రాయగలను.	ఔను / కాదు
4.	కాలుష్య నివారణ చర్యలను చేపట్టమని మిత్రునకు లేఖ రాయగలను.	ఔను / కాదు

సూక్తి: వృక్షోరక్షతి రక్షితః

చెట్లను మనం పెంచి కాపాడితే, అవి మనల్ని కాపాడుతాయి